

Poljoprivredna savetodavna i stručna služba Leskovac

INFORMACIJE I SAVETI U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI

BILTEN

8

GOD. XII BR.8
Štampano 07.08.2019.
300 primeraka

Sadržaj

Organska poljoprivreda - Boban Stanković	strana 3-4
Kako se uklopiti u rentabilnost proizvodnje višnje - Aleksandar Mitić	strana 4
Krtica - Mirjana Petrović	strana 5
Braon mramorasta stenica (Halyomorpha halys) - Bojana Karapandžić	strana 6
Diferenciranje pupoljaka kod voćnih vrsta - Nenad Stefanović	strana 7
Pravilnik o podsticajima za unapređenje ekonomskih aktivnosti na selu kroz podršku nepoljoprivrednim aktivnostima - Igor Ristić	strana 8
Mere zaštite krompira od Candidatus Phytoplasma solani - Gordana Jovanović	strana 8-9
Sistem tržišnih informacija poljoprivrede Srbije	strana 10-12

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Agroponuda omogućava marketing informacije o ponudi voća, povrća, žive stoke i žitarica. Ova berza poljoprivrednih proizvoda koju je pokrenulo Ministarstvo poljoprivrede plasira informacije o ponudama proizvođača koji se bave voćarstvom, povrtarstvom, ratarstvom i stočarstvom.

PSSS Leskovac sa svojim savetodavcima, pomoći će Vam u plasmanu viškova proizvoda proizvedenih na vašim gazdinstvima.

Poljoprivredni proizvođače posetite internet stranicu ***www.agroponuda.com*** ili nam se obratite ukoliko VI želite da ponudite svoj proizvod.

Organska poljoprivreda

Organska, biološka ili ekološka poljoprivreda (u Srbiji se koristi termin ORGANSKA POLJOPRIVREDA) se odvija bez upotrebe mineralnih đubriva i sintetičkih preparata za zaštitu bilja. U organskoj poljoprivrednoj proizvodnji se koriste prirodni resursi odnosno organska đubriva ili prirodna mineralna đubriva pri tome koristeći prirodne, biološke metode zaštite bilja.

Organska proizvodnja je vrhunska tehnologija poljoprivredne proizvodnje koja uvažava najmodernija dostignuća nauke. Uspesna može biti samo u slučaju ako se koriste sva dosadašnja naučna saznanja u shvaćanju prirodnih zakonitosti. Organsku poljoprivredu moguće je uspostaviti za duži period, ako se organizuje na principu zaštite čovekovog zdravlja i životne sredine.

Poljoprivredni proizvođači treba da steknu osnovna saznanja o zemljištu kao najvažnijem resursu proizvodnje, zatim o đubrenju, plodoredu, agrotehnici pojedinih kultura, mehanizaciji, združivanju useva, nezi i zaštiti bilja od bolesti, štetočina i regulisanju korova.

Principi organske poljoprivrede

Poljoprivreda je jedna od najosnovnijih aktivnosti čovečanstva iz razloga što svakodnevno moramo da se hranimo. Principi koji se tiču poljoprivrede u najširem smislu, uključuju način na koji ljudi obrađuju zemljište i odnose se prema prirodi, biljkama i životinjama; šta jedemo i oblačimo, koliko su hrana i ostale vitalne robe raspoložive, kako se njima rukuje, priprema, distribuira, šta je zalag za buduće generacije.

Četiri principa su kreirana da prepoznaju organsku poljoprivredu:

Princip zdravlja

Ekološki princip

Princip pravednosti

Princip negovanja i staranja

Princip zdravlja

Organska poljoprivreda treba da podržava zdravlje zemljišta, biljki, životinja i ljudi kao jedna nedeljiva celina. Ovaj princip je osnova organske poljoprivrede. Princip polazi od toga da je zdravlje svih živih organizama, od najmanjih u zemljištu pa sve do ljudskih bića u međuzavisnosti. Iako su oni posebne celine, pripadaju jedno drugom i formiraju veće celine. Izgrađeni su na osnovu istog porekla reči „celina“ i „zdravlje“ i pokazuju povezanost sistema življenja kao celine.

Uloga organske poljoprivrede bilo u zemljoradnji, proizvodnji i distribuciji ili potrošnji je da održi proces zdravlja na svim nivoima.

Ekološki princip

Organska poljoprivreda treba biti bazirana na živim ekološkim sistemima, da radi sa njima, oponaša ih i pomaže im da se održe.

Ovi principi su osnova organske poljoprivrede unutar živih ekoloških sistema. Oni naglašavaju da proizvodnja treba biti bazirana na ekološkim procesima umesto na spoljnim unosima materije i energije.

Organska poljoprivreda isto tako treba da obezbedi zaštitu okoline, stanište, biološke raznolikosti voda ili okoline u celini, koja postoji van proizvodnog područja.

Princip pravednosti

Organska poljoprivreda treba biti izgrađena na odnosima koji obezbeđuju pravednost poštujući zajedničko okruženje i životne mogućnosti.

Ljudski odnosi koji su u dodiru sa organskom poljoprivredom treba da osiguraju pravednost na svim nivoima – za proizvođače-poljoprivrednike, prerađivače, distributere, trgovce ili potrošače.

Princip negovanja i staranja

Organskom poljoprivredom treba da se upravlja na preventivni i odgovoran način da bi se zaštitilo zdravlje i blagostanje sadašnjih i budućih generacija i okruženja.

Prethodno rečeno treba približiti poljoprivrednim proizvođačima, principi organske poljoprivrede su sledeći:

1) Uspostavljanje zatvorenog sistema proizvodnje oslanjajući se na lokalne izvore energije i reprometerijala na gazdinstvu je poželjno uspostaviti celovit sistem biljne proizvodnje i stočarstva uz proizvodnja krmnih smeša, vezivanje azota setvom leguminoza, kompostiranje otpadaka, zaustavljanje erozije zemljišta i pravilno ruko-

vanje sa biljnim otpacima i stajnjakom.

2) Održavanje plodnosti zemljišta za duži period

Osnovni elementi plodnosti zemljišta su povećanje biološke aktivnosti zemljišta pravilnim đubrenjem organskim đubrivima i održavanje strukture zemljišta. Potrebno je uvoditi kulture sa dubokim korenima, zatim leguminoze i kulture pogodne za zeleni đubrenje. Zemljišta je poželjno obrađivati sa lakim oruđima da se što manje remeti životni prostor zemljišnih živih organizama.

3) Smanjiti nepovoljne uticaje na farmi: sprečiti zagađenja iz hemijski sintetizovanih đubriva i zaštitinih sredstava, sprečiti eroziju (odnošenje zemljišta putem vode ili vetra) i ugrožavanje raznolikosti biljaka i životinja oko i na farmi. Koristiti metode zaštite primenjivanjem plodoreda i upotrebom otpornih sorata.

4) Zadovoljiti fiziološku i etološku potrebu domaćih životinja. Obezbediti adekvatan životni prostor za životinje (u štali i na ispaši) i dovoljnu količinu stočne hrane iz organske poljoprivrede (po mogućnosti sa sopstvenog gazdinstva).

5) Očuvanje čovekove okoline i nepoljoprivrednih okolnih prirodnih staništa. Glavne forme očuvanja su: pošumljavanje, formiranje drvoreda, sadnja šiblja, izgradnja veštačkih jezera/bara, obogaćivanje biljnim i životinjskim vrstama.

6) Organska poljoprivreda daje proizvode specifičnog kvaliteta sa izraženom bojom, ukusom i visokim sadržajem suve materije.

7) Organska proizvodnja za proizvođača i njegovu porodicu treba da obezbedi solidnu zaradu.

Uzimajući u obzir sve prethodne principe dolazimo do zaključka da je zemljište jedno živo stanište i da je aktivnost živih bića u njoj od presudnog značaja za pravilno funkcionisanje prirodne celine.

Boban STANKOVIĆ, dipl.ing.polj.

Kako se uklopiti u rentabilnost proizvodnje višnje

Cilj svakog poljoprivrednog proizvođača je da ima rentabilnu proizvodnju na svom gazdinstvu i da može da ostvari zaradu da bi svojoj porodici obezbedio opštu egzistenciju. Nekada je gajenjem i proizvodnjom višnje moglo dosta da se zaradi. Poslednjih decenija je došlo do stagnacije u pogledu dobiti od ove voćne kulture pa tako u razgovoru sa proizvođačima u desetogodišnjem proseku da li imamo tri godine sa pristupačnom cenom otkupa ove voćne kulture. U cenu proizvodnje ove voćne kulture pored cene inputa proizvodnje najveći deo otpada na berbu. Cena ručne berbe na gazdinstvima je bilo oko 20 dinara po kilogramu, a negde i više u zavisnosti od udaljenosti transporta radne snage. Da bi poljoprivredni proizvođač opstao u tržišnoj trci mora da smanji troškove berbe a to znači mehanizovati berbu višnje. Veliki proizvođači su to već delom uradili kupovinom kombajna za berbu ili vučenih pogoskih tresaća raznih konstrukcija. Mali poljoprivredni proizvođači imaju mogućnost kupovinu ručnih nošenih tresaća. Kupovinom ovih tresaća može se dosta ubrzati berba na svom gazdinstvu, ali pre toga se treba prilagoditi stablo za mehanizovanu berbu. Prilikom rezidbe bilo letnje ili zimske mora se voditi računa da grane koje su niske ispod 50 cm, visine debla, se moraju ostrniti, spratovnost takođe mora biti na adekvatnom odstojanju i prozračna, grančice i grane moraju imati veću fleksibilnost u oscilaciji za lakše otpadanje plodova prilikom berbe a sve ovo utiče na brzinu berbe.

Manji poljoprivredni proizvođači sa manjim površinama pod višnjom kao i velika gazdinstva u Leskovačkom kraju kupovinom ručno nošenog tresaća i dodatne opreme i većih tresaća imaju pravo na povrćaj kod lokalne samouprave grada Leskovca i resornog ministarstva. U cilju ekonomičnosti i isplativosti proizvodnje višnje mora se ići na smanjenje troškova berbe u cilju ostvarivanja veći dobiti i opstanka u tržišnoj utakmici. Troškove proizvodnje kao što su (đubriva – agrohemijska analiza, hemija- zaštita - prognozna izveštajna služba i derivati) su troškovi koji se malim delom mogu smanjiti i uticati na proizvodnju i na cenu koštanja, ali kod berbe prelaskom na mehanizovanu berbu možemo dobrim delom smanjiti troškove proizvodnje to jest berbe i imati rentabilnu proizvodnju i koliko toliko sigurnu dobit.

Savetodavac iz voćarstva i vinogradarstva Mitić Aleksandar

Krtica

Krtica (*Talpa europaea* L.) se više sreće na površinama koje se ređe obrađuju, ali takođe je prisutna i na oranicama sa gajenim kulturama. Izbegava peskovita i suviše vlažna zemljišta. Krtica se ne hrani biljkama, međutim, kopajući podzemne hodnike u potrazi za hranom, sitnim životinjama (larve i lutke insekata, kišne gliste i drugo), može u ređim slučajevima, pričiniti štete i povrću, kako na polju, tako i u zaštićenom prostoru. Rijući i izbacujući zemlju na površinu, ona obrazuje takozvane krtičnjake, kojima prekriva mlade biljke, podiže ih, oštećuje njihov korenov sistem usled čega one propadaju. Primetne štete mogu nastati naročito u proizvodnji rasada, ali i na travnjacima u parkovima, sportskim terenima i slično. Njihove humke zemljišta nemaju otvore što nam ukazuje da se radi o ovim životinjama. S druge strane krtice su i korisne jer mešanjem zemljišta ona postaju rastresita. Hrane se i mladuncima miševa i voluharica, redukuju njihovu brojnost, a one su poznate su kao značajne štetočine u biljnoj proizvodnji.

Telo krtice je valjkasto, do 15 cm dužine, obraslo kratkom, sjajnom i crnosmeđom dlakom. Posедуje kratak rep. Prednje noge, kao i prednji deo glave, prilagođeni su za kopanje i rovanje zemlje. Živi pojedinačno ili u parovima u podzemnim hodnicima, koji mogu biti na dubini i do 50-60 cm. Na čitavu mrežu podzemnih hodnika nastavljaju se takozvani lovni hodnici. Oni se, po pravilu, uvek nalaze na manjoj dubini, a često ispod same površine zemljišta. U potrazi za hranom krtica češće obilazi pliće hodnike. Kada je zemljište suviše vlažno izlazi i na površinu, tražeći hranu. Aktivna je i tokom zime. Jedna krtica ima radijus delovanja i do 400 m² i neverovatno je vredna. Za 20 minuta u stanju je da iskopa i do 6 kg zemlje. S obzirom na njenu masu od nekih 100-tinak grama, to je poprilično. Kako živi isključivo pod zemljom, krtica je gotovo slepa. Razlikuje samo svetlo i tamu, ali zato ima savršeno razvijen sistem drugih čula kojima oseća i najmanje treperenje vazduha i zemlje. Živi sama, a može doživeti starost do 4 godine.

Krtica je u osnovi korisna životinja i u mnogim zemljama je zakonom zaštićena, a njeno suzbijanje podrazumeva teranje krtica, a ne ubijanje. Zbog toga, treba težiti da se protera iz povrtnjaka ili travnjaka, gde može pričiniti štetu. U tu svrhu se koriste krpe natopljene materijama neprijatnog i jakog mirisa, kao što su petrolej, nafta, fenol, terpentin i drugo, koje se ugaraju u hodnike i ovaj postupak treba ponavljati sve do prestanka pojave krtičnjaka. Prema nekim iskustvima, krticama ne prija ni miris ricinusovog, ni limunovog ulja, kao ni zove, rena. Ubacivanjem preparata na bazi kalcijum karbida koji sa vlagom izdvaja gas koji ih dugotrajnije otera, ali ih ne ubija. Ili uduvavanjem izduvnih gasova benzinskih motora u hodnike, takođe se postižu zadovoljavajući rezultati. Postavljanjem praznih plastičnih flaša u rupe sa vrhom nadole one proizvode zvukove koji teraju krtice na mirnija mesta. U novije vreme, na tržištu postoje i različiti elektronski i solarni, kao i kombinovani rasterivači krtice, slepog kućeta i glodara. Oni su različitog dometa, većinom pokrivaju 15-25 ari, deluju na bazi ultrazvučnih talasa ili elektromagnetnih vibracija, a preporučuju se za dvorišta, plastenike, staklenike, povrtnjake, voćnjake, kao i njive, sportske terene i druge korisne površine. Savet je koristiti ekološke metode za rasterivanje krtica u cilju zaštite životne sredine.

Petrović Mirjana, dipl.inž.polj.

Braon mramorasta stenica (*Halyomorpha halys*)

Ova invazivna vrsta stenice poreklom iz Azije, izraziti je polifag. Njeno prisustvo je registrovano na preko 100 biljnih vrsta, na biljkama ruderalnog staništa ali i na velikom broju gajenih biljaka (paprika, paradajz, krastavac, kukuruz, soja, zasadi jabučastog, jagodastog i koštičavog voća). U proleće, nakon perioda dopunske ishrane ove štetočine, dolazi do parenja i polaganja jaja. Nakon piljenja, mlade larve žive u grupama do prvog presvlačenja, posle čega kreću u aktivnu potragu za hranom i nalaze se po biljnim delovima domaćina. Ova stenica je sklona grupisanju i često se grupno seli sa jednog useva na drugi, pa je na parcelama izražen „ivični efekat”, štete su izraženije po ivicama parcela. Štete pričinjavaju odrasle jedinke i larve. Usnim aparatom za bodenje i sisanje ubrizgavaju pljuvačku u biljno tkivo, a potom sišu sok. Direktno štete nastaju usled probijanja površine tkiva plodova, i razaranja tkiva oko mesta uboda.

Karakteristični simptomi napada su sitni, okrugli beličasti ubodi, koji prerastaju u nekrotične pege. Na napadnutim plodovima često dolazi do deformacija pa oni gube tržišnu vrednost. U slučaju jačeg napada može doći do opadanja plodova i potpunog gubitka prinosa. Deformacije izražene u manjoj ili većoj meri uočavaju se na napadnutim plodovima paradajza i paprike. U usevu soje, kukuruza, usled napada može izostati obrazovanje zrna. Indirektno štete se ogledaju u tome što mesta uboda predstavljaju ulazni otvor za patogene prouzrokovaoče različitih vrsta truleži. Odrasle jedinke su smeđe boje sa glavom koja je gotovo četvrtasta na vrhu, i tamnim antenama, koje na četvrtom i petom članku imaju bledežute prstenove. Jaja su buretasta, bela do svetlo zelena, položena u grupama od 20-30. Larve prolaze kroz pet razvojnih stupnjeva. Glava i grudi su im crni, a boja tela varira zavisno od uzrasta, od crne do smeđe. Odrasle jedinke se šire aktivnim letom, dok se larve kreću hodajući sa biljke na biljku. U jesen, imaga se povlače na mesta prezimljavanja (pod koru drveća, u blizini kuća, stanova, šupa u koje se zavlače kroz pukotine, prozore i vrata) i tamo ostaju do proleća. Kao i većina stenica, i mramorasta stenica luči neprijatan miris koji je zapravo odbrambeni mehanizam od prirodnih neprijatelja, te ih ptice uglavnom izbegavaju. Od prirodnih neprijatelja najviše je ugrožavaju parazitoide jaja iz reda opnokrilaca (Hymenoptera), ali i predatorske vrste stenica, grabljivih muva i grinja.

Suzbijanje braon mramoraste stenice je veoma otežano s obzirom da se javlja u periodu sazrevanja voća i povrća, kada je primena insekticida ograničena. U našoj zemlji braon mramorasta stenica je nova vrsta, i još uvek nema registrovanih preparata za njeno suzbijanje. Na teritoriji Republike Srbije zabeležena je na većem broju lokaliteta, ali za sada nisu registrovane značajnije štete. Međutim, s obzirom na izrazitu polifagnošću i intenzivno širenje ove stenice, postoji visoki rizik da u narednim godinama postane ekonomski značajna štetočina u proizvodnji voća i povrća u našoj zemlji. Najčešći način borbe protiv ove štetočine je postavljanje klopki za njihovo izlovljavanje u cilju smanjenja populacije i nastanka šteta, što je slučaj u zemljama gde je ova vrsta problem u intenzivnoj proizvodnji. Na manjim proizvodnim površinama moguće je njihovo mehaničko sakupljanje i uništavanje.

Za čoveka je mramorasta stenica bezopasna, mada u slučaju prenamnoženosti izaziva uznemirenost, posebno u jesenjem periodu kada se masovno seli u urbane sredine radi prezimljavanja. Preventivne mere odnose se na zatvaranje rupa i otvora na objektima, postavljanje mreža na vratima i prozorima, kako bi se sprečio ulazak jedinki u zatvorene prostore.

Bojana Karapandžić, dipl.ing.polj.

Agroponuda omogućava marketing informacije o ponudi voća, povrća, žive stoke i žitarica. Ova berza poljoprivrednih proizvoda koju je pokrenulo Ministarstvo poljoprivrede plasira informacije o ponudama proizvođača koji se bave voćarstvom, povrtarstvom, ratarstvom i stočarstvom.

PSSS Leskovac sa svojim savetodavcima, pomoći će Vam u plasmanu viškova proizvoda proizvedenih na vašim gazdinstvima.

Poljoprivredni proizvođače posetite internet stranicu www.agroponuda.com ili nam se obratite ukoliko VI želite da ponudite svoj proizvod.

Diferenciranje pupoljaka kod voćnih vrsta

Diferenciranje pupoljaka – Intenzivna proizvodnja voća zahteva stalnu budnost i posvećenost proizvođača svom zasadu. Tako, period posle berbe voća ne treba smatrati periodom mirovanja i zapostaviti zasad. U periodu posle berbe još dugo se u voćkama odvijaju životni procesi koji čine voćku rodnom.

Zavisno od voćne vrste berba se obavlja u različito doba godine i posle berbe kod većine voćnih vrsta dolazi ili se nastavlja period diferenciranja cvetnih pupoljaka za sledeću godinu.

Kod pojedinih voćnih vrsta period diferenciranja cvetnih pupoljaka počinje veoma rano u toku vegetacionog perioda (krajem juna – višnja, jabuka,...),

kod drugih od polovine avgusta pa nadalje (kajsija, lešnik,...) ili

tek od polovine septembra (malina, kupina,...).

Diferenciranje pupoljaka kod voćnih vrsta

To je veoma važan i složen proces u toku godišnjeg perioda razvoja voćne vrste za šta su neophodni optimalni vremenski uslovi i dobro kondiciono stanje svake voćke koje zavisi kako od meteoroloških činilaca tako od primenjene agrotehnike i pomotehnike. Na period početka diferenciranja cvetnih pupoljaka i dužinu trajanja utiče i podloga, položaj grana u krošnji i mnogi drugi faktori. Trajanje faze diferenciranja cvetnih pupoljaka uslovljeno je pre svega vrstom i sortom i podložno kolebanjima pod uticajem predhodno navedenih spoljašnjih činioaca. Tako ista voćna vrsta i sorta svake godine nezapočinje niti završava period diferenciranja u isto vreme već pod uticajem različitih uslova taj period različito traje. Za proces diferenciranja u biljci odgovoran je odnos ugljenih hidrata i mineralnih materija koji mora biti ujednačen. Od stepena diferenciranja cvetnih pupoljaka zavisi rodnost voćke u sledećoj vegetaciji.

Ova vegetaciona sezona je veoma specifična kao i jeseni predhodnih par godina kada smo imali veoma toplo vreme tokom septembra, oktobra pa čak i novembra meseca. U ovakvim vremenskim uslovima mnogi jesenji radovi u voćnjaku se moraju odložiti za kasnu jesen ili početak zime kako sam proizvođač nebi poremetio ravnotežu prirodnih procesa u biljci i prekinuo period diferenciranja cvetnih pupoljaka, vreme završetka vegetacije, zdrvenjavanje letorasta ili lastara, oslabio kondiciju i otpornost biljke a samim tim umanjio rod za sledeću godinu.

Neke godine je zabeležena i pojava retrovegetacije kod voćaka, odnosno do ponovne pojave lisne mase nakon opadanja iste. Retrovegetacija je štetan proces iz nekoliko razloga, jer osim što smanjuje otpornost biljaka na niske temperature, one u narednu sezonu ulaze oslabljene, daju niži prinos i osetljivije su na napade bolesti i štetočina. Takve voćke gube na kondiciji i nespremno će dočekati predstojeće zimsko mirovanje.

Zbog svega ovoga prethodno rečenog, preporuka proizvođačima je da običu svoje zasade i utvrde prisustvo retrovegetacije. U zavisnosti od obima pojave lisne mase, zavisice i dalje preduzete mere. Ako je retrovegetacija u manjoj meri prisutna, preporuka je da se rano u proleće (pre kretanja vegetacije), uradi intenzivnija rezidba, kako bi se voćka što pre oporavila od stresa i uspostavila fiziološku ravnotežu između rasta i rodnosti. Ako je retrovegetacija u većoj meri prisutna treba tu lisnu masu orezati pre zime, a nakon toga uraditi tretiranje baktericidnim preparatima.

MA Nenad Stefanović

Pravilnik o podsticajima za unapređenje ekonomskih aktivnosti na selu kroz podršku nepoljoprivrednim aktivnostima

Ovim pravilnikom bliže se propisuju vrste podsticaja za unapređenje ekonomskih aktivnosti na selu kroz podršku nepoljoprivrednim aktivnostima, uslovi, način i obrazac prijave za ostvarivanje prava na podsticaje, kao i maksimalni iznosi podsticaja po korisniku.

Podsticaji obuhvataju investicije u:

sektoru ruralnog turizma u kojem su prihvatljive investicije: ulaganje u izgradnju, dogradnju, adaptaciju, investiciono i tekuće održavanje, u cilju privođenja nameni, kao i nabavke opreme, a radi pružanja ugostiteljskih usluga u autentičnim ugostiteljskim objektima u domaćoj radinosti ili seoskom turističkom domaćinstvu, u smislu propisa kojim se uređuje turizam, odnosno ugostiteljstvo.

sektoru umetničkih zanata, odnosno domaće radinosti u kojem su prihvatljive investicije: ulaganja u nabavku opreme i alata za obavljanje poslova koji se smatraju starim i umetničkim zanatima, odnosno poslovima domaće radinosti, u skladu sa propisima kojima se uređuju određivanja poslova koji se smatraju starim i umetničkim zanatima, odnosno poslovima domaće radinosti, načinu sertifikovanja istih i vođenju posebne evidencije izdatih sertifikata.

Pravo na korišćenje podsticaja, u skladu sa zakonom kojim se uređuju podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju i ovim pravilnikom imaju:

- 1) fizičko lice – nosilac registrovanog komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva,
- 2) preduzetnik,
- 3) pravno lice:
 - privredno društvo (mikro i malo pravno lice)
 - zemljoradnička zadruga.

Podsticaji će se ostvariti na osnovu konkursa koji za svaku kalendarsku godinu raspisuje Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede – Uprava za agrarna plaćanja. Konkurs sadrži konkursnu prijavu, uslove za ostvarivanje prava na podsticaje, dokumentaciju koju je potrebno podneti, kriterijume za rangiranje, rok za podnošenje konkursne prijave, kao i druge potrebne informacije.

Podsticaji se utvrđuju u procentualnom iznosu od vrednosti realizovane prihvatljive investicije umanjene za iznos sredstava na ime poreza na dodatnu vrednost, u skladu sa zakonom kojim se uređuju podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, odnosno posebnim propisom kojim se uređuje raspodela podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

U skladu sa uredbom kojom se uređuje raspodela podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2019. godini, podsticaji se utvrđuju u iznosu od 50% od vrednosti realizovane prihvatljive investicije umanjene za iznos sredstava na ime poreza na dodatnu vrednost, odnosno u iznosu od 65% od ove vrednosti ukoliko je investicija realizovana u području sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi.

Maksimalni iznos podsticaja po korisniku za investicije u sektoru ruralnog turizma je 3.000.000 dinara.

Maksimalni iznos podsticaja po korisniku za investicije u sektoru starih i umetničkih zanata, odnosno domaće radinosti je 500.000 dinara.

Igor Ristić, MA

Mere zaštite krompira od *Candidatus Phytoplasma solani*

Pristup suzbijanju *Candidatus Phytoplasma solani* se sagledava u smanjenju prisustva stolbura agrotehničkim merama ali i hemijskih suzbijanjem vektora u fazi doletanja imaga *H. obsoletus* i *R. panzeri* na krompiru. Preduslov suzbijanja stolbura krompira je sadjenje zdravog sadnog materijala. Semenske krtole mogu biti fitoplazmatske sa ispoljavanjem manje ili više simptoma. Iz ovih razloga, semenske krtole, slično kao i kod *E. carotovorum*, moraju se uzorkovati na proveru prisutnosti *Candidatus Phytoplasma solani solani* u reonima pojave stolbura što se do sada nije radilo. Važno je istaći da u Zapadnoj Evropi još nije službeno registrovan *Candidatus Phytoplasma solani* odakle se uvozi semenski krompir.

Korovi mogu biti izvor stolbur fitoplazme na njivi gde se gaji krompir ali i oko njive pa treba redovno suzbijati korov. U blizini gde se gaji krompir ne bi trebalo da se gaji povrće ili drugi ratarski usevi osetljivi na Stolbur. Konstatovan je fitoplazmatski pasulj i neki drugi usevi sa simptomima stolbura u Južnoj Bačkoj.

Hemijsko suzbijanje je zasnovano na obligatnom parazitizmu ili stolbur fitoplazma se razvija samo u živim ćelijama biljaka ili insekata vektora pa se suzbijaju imaga vektora *H. obsoletus* i *R. panzeri*. Izletanje oba vektora u Bačkoj je početkom juna, a *H. obsoletus* možda i ranije u okolini Leskovca. Posebno su osetljive sorte krompira za čips i crvene konzumne sorte kao što su Volare, Arizona i dr. gde se obavezno moraju suzbijati imaga vektora. Najosetljivije su mlade biljke. Krompir je inače veoma atraktivan za imaga vektora. Na koje polje krompira će doleteti imaga vektora stolbura, zavisi od atraktivnosti keiromona koje luče pojedine sorte. U uslovima epizootičnih migracija vektora na krompir preporučuju se kontaktni insekticidi sa gasnom fazom da bi uginuli pre početka ishrane iz floema odnosno sprečilo prenošenje fitoplazme. Od insekticida preporučujemo hlorpirifos (Saturn 250 EC) u količini 3 lit/ha ili kombinacije hlorpirifosa i piretroida kao što je Savanur, Nurelle D i slični u količini od 1.5 lit/ha.

Imaga cikada vektora imaju voštane presvlake pa su otpornije na insekticide. Da bi ostvario kontakt insekticida sa insektima treba dodati površinski aktivnu materiju (surfaktant) Silwet L 77 u količini 25 ml/100 lit vode.

Imaga vektora lete mesec i nešto duže pa krompir treba oprskati najmanje 3-4 puta u razmaku od 7 dana. Kada je mladji krompir razmak između tretiranja treba biti kraći. Tretirati samo kasnostasne sorte.

Savetodavac za zaštitu bilja

Mr Gordana Jovanović

Agroponuda omogućava marketing informacije o ponudi voća, povrća, žive stoke i žitarica. Ova berza poljoprivrednih proizvoda koju je pokrenulo Ministarstvo poljoprivrede plasira informacije o ponudama proizvođača koji se bave voćarstvom, povrtarstvom, ratarstvom i stočarstvom.

PSSS Leskovac sa svojim savetodavcima, pomoći će Vam u plasmanu viškova proizvoda proizvedenih na vašim gazdinstvima.

Poljoprivredni proizvođače posetite internet stranicu www.agroponuda.com ili nam se obratite ukoliko VI želite da ponudite svoj proizvod.

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija				Vojvodina		
	Beograd	Krajevo	Niš	Leskovac	Šabac	Novi Sad	Subotica
Banana (Banana)	105	110	110		100	100	90
Borovnica (Blueberry)	450						
Breskva (Peach)	40	40	55	30		70	60
Jabuka-Ajdared(Apples-Idared)	55				60		
Jabuka-ostale(Apples-other)	50	50	70	25		50	30
Kajsija (Apricot)	50	50	65	35		70	60
Kruška (Pear)	85		100	50	60	70	
Kupina (Blackberry)	120						
Limun (Lemon)	180	200	190		160	200	150
Malina (Raspberry)	180						400
Nektarina (Nectarine)	50	50	55	50		80	
Orah (Walnut)	750				850		
Pomorandža (Orange)	100				90		
Šljiva (Plum)	30	30			20	50	70

Agroponuda omogućava marketing informacije o ponudi voća, povrća, žive stoke i žitarica. Ova berza poljoprivrednih proizvoda koju je pokrenulo Ministarstvo poljoprivrede plasira informacije o ponudama proizvođača koji se bave voćarstvom, povrtarstvom, ratarstvom i stočarstvom.

PSSS Leskovac sa svojim savetodavcima, pomoći će Vam u plasmanu viškova proizvoda proizvedenih na vašim gazdinstvima.

Poljoprivredni proizvođače posetite internet stranicu www.agroponuda.com ili nam se obratite ukoliko VI želite da ponudite svoj proizvod.

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>				
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Leskovac</i>	<i>Šabac</i>
Boranija-žuta (String beans-mottled)	180				
Brokoli (Broccoli)	220				150
Dinja (Melon)	20		30	20	
Karfiol (Cauliflower)	200				
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	85	80	80		45
Krompir (Potato)	35	35	30	20	35
Kupus (Cabbage)	25	25	25		25
Lubenica (Watermelon)	18		15	18	
Luk beli (Garlic)	250	300	250	150	200
Luk-crni (Onion)	35	40	40	30	45
Paprika-babura (Pepper-babura)	85			60	
Paprika-ostala (Pepper-other)	130		70		70
Paprika-šilja (Pepper-shilja)	75	80		50	
Paradajz (Tomato)	100	150	100		130
Pasulj-beli (Beans white)	180	200			210
Patlidžan (Egplant)	60				80
Praziluk (Leek)	70				100
Spanać (Spinach)	180				
Tikvice (Zucchini)	35	40	40	40	35
Zelena salata (Lettuce)	44		40		
Šargarepa (Carrot)	40	50	50	30	50

Република Србија
Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

Za sve informacije iz oblasti poljoprivredne proizvodnje možete se obratiti
POLJOPRIVREDNOJ SAVETODAVNOJ I STRUČNOJ SLUŽBI LESKOVAC
tel. 016/212-246, fax. 016/254-639

Direktor Dalibor Cvetanović, 064/8110752

Savetodavna služba za ratarstvo i povrtarstvo

dipl. ing. Boban Stanković, 064/6454743, 016/273-364
mast. ing. Jelena Stojiljković, 064/8110750

Savetodavna služba za voćarstvo i vinogradarstvo

dipl. ing. Nenad Stefanović, 064/6454738
dipl. ing. Dalibor Cvetanović, 064/8110752
mr Aleksandar Mitić

Savetodavna služba za stočarstvo

mr Dejan Randelović, 064/6454732, 016/237-362

Savetodavna služba za melioracije

dipl. ing. Igor Ristić, 064/8110751

Savetodavna služba za zaštitu bilja

mr Gordana Jovanović, 064/6454735, 016/244-243
dipl. ing. Mirjana Petrović, 064/6454737, 016/237-363
dipl. ing. Bojana Karapandžić, 064/8110753